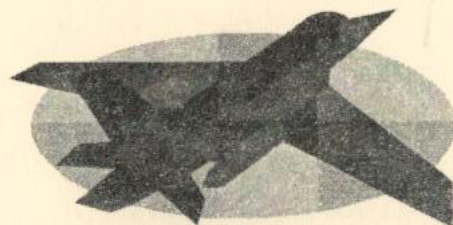

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

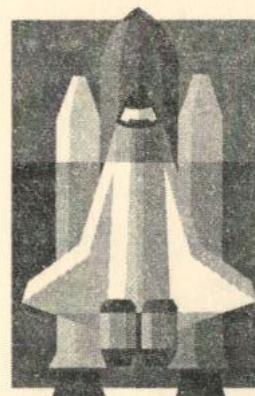

МАТЕРІАЛИ

V Міжнародної науково-практичної конференції

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ПСИХОЛОГІЇ ДІЯЛЬНОСТІ
В ОСОБЛИВИХ УМОВАХ**

20-21 квітня 2010 р.

Київ 2010

УДК: 009 (082)

Актуальні проблеми психології діяльності в особливих умовах: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 20-21 квітня 2010 р., Національний авіаційний університет / за заг. ред. О.В. Петренка, О.М. Ічанської. – К. : Вид-во Нац. авіац. ун-ту «НАУ-друк». 2010. – 128 с.

Містить матеріали доповідей щорічної науково-практичної конференції з проблем психології діяльності в особливих умовах.

Організаційний комітет

Голова оргкомітету:

В.П. Харченко, д-р тех. н., проф., заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, проректор з наукової роботи Національного авіаційного університету

Заступник голови оргкомітету:

О.В. Петренко, к. психол. н., доц., завідувач кафедри авіаційної психології, заступник директора Гуманітарного інституту НАУ з наукової роботи

Члени оргкомітету:

О.М. Ічанська, доц.

С.С. Луппо, ст. викл

Л.В. Помиткіна, доц.

О.І. Западенко, викл.

О.В. Сечейко, доц.

Я.І. Пономаренко, зав. лаб.

О.В. Гірчук, ст. викл.

Н.С. Хімченко, викл.

В.В. Злагодух, ст. викл.

Секретаріат конференції

О.В. Гірчук (голова секретаріату)

А.В. Нагайко

*Рекомендовано до друку вченою радою
Гуманітарного інституту НАУ
(Протокол №7 від 14 квітня 2010 р.)*

Тому на наш погляд доцільно розглядати прийняття рішення в умовах ризику як процес прийняття особистісного рішення. За структурою особистісне рішення включає в себе: а) операцію; б) свідому цілеспрямовану дію, що немає, однак, виразних властивостей вчинку; в) вчинок (в цьому разі йдеться про особистісний вчинок).

Отже, прийняття особистісних рішень в умовах дефіциту часу та інформації – найбільш відповідальні дії у професійній діяльності фахівців, праця яких пов'язана з ризиком, і які несуть відповідальність не лише за власне життя, а й за життя ввірених людей.

Ярослава Пономаренко

м. Київ

Роль переконань та психологічних установок у професійному становленні особистості у соціокультурі льотного складу

Авіація – це особливий вид діяльності людини, він вимагає від людей льотних спеціальностей великого об'єму знань, певних людських якостей. Авіація завжди пов'язана з ризиком. Льотна праця – одна з найбільш складних, досягнути в ній високої майстерності можуть лише люди з міцними здоров'ям, ті, хто мають гарні здібності та високу психологічну готовність до її

виконання.

Дуже важливу роль у становленні особистості у соціокультурі льотних підрозділів відіграють переконання та установки. Установки – це готовність, схильність суб'єкта, що виникає при передбаченні ним появи певного об'єкта і, що забезпечує стійкий цілеспрямований характер протікання діяльності по відношенню до даного об'єкту. Переконання – це свідомо потреба особистості, що спонукає її діяти у відповідності зі своїми ціннісними орієнтаціями. Переконаннями називаються глибоко укорінені в свідомості людини уявлення (норми, принципи), яким вона вважає себе зобов'язаною слідувати.

Переконаність людини в чомусь додає рішучості її вчинкам, висловам і прояву свого відношення до певних подій.

У формуванні переконань особистості велике значення має ідеал, тобто той зразок, до якого людина прагне і якого наслідуює.

Надмірна зацікавленість ними, постійне виконання, переживання через недотримання, можуть призвести до емоційного дискомфорту, до надмірного хвилювання, а це в свою чергу негативно впливатиме на діяльність.

Небезпечні професії, такі як льотна, вимагають від людини співпрацювати не тільки з машиною, але й людьми. Така праця вимагає швидких реакцій, а також великої відповідальності (за своє життя, за життя інших, за літак). Людині властиве захищати себе, свій організм, свою психіку, тому люди дотримуються ритуалів, певних переконань та установок. Вони дають психологічну

підтримку, слугують перенесенням своїх проблем на щось інше, завдяки чому може полегшуватися емоційний стан, але не надовго. З іншого боку надмірність, залежність від них можуть негативно впливати на людину.

Ціннісні установки, уявлення, думки (оцінки) – складають необхідний елемент людської життєдіяльності. Оскільки людська діяльність і всі відносини знаходяться в постійному розвитку, діалектичні, відбувається безперервний процес переоцінки цінностей; людина вічно спрямована до пошуку абсолютних цінностей. Все це часто називають “роботою душі”, духовним життям людини. Спрямованість людини до абсолютних, неминучих цінностей – це пошук нею такого ідеалу, який міг би стати інтегрованою цінністю.

Люди дотепер завжди створювали собі помилкові уявлення про себе самих, про те, що вони є, або ким вони повинні бути. Згідно своїм уявленням про те, що є зразком людини, вони будували свої відносини. Їх уявлення стали панувати над ними.

Слідування негативним переконанням та установкам — це ті помилкові шляхи, на які людська думка мимовільно потрапляє і через які пробирається, добиваючись ясного і глибокого розуміння.

Отже, можна сказати, що переконання та психологічні установки мають неабияку роль у професійному становленні особистості у соціокультурі льотного складу. Необхідно розрізнити негативні та позитивні переконання та установки, оскільки негативні установки та переконання заважають

ефективній роботі, а інколи можуть бути причиною авіаційної події.

Юрій Приходько

к.психол.н., м.Харків

Діагностика успішності професійної діяльності в процесі професійного відбору пожежних-рятувальників

В останні роки в сучасному світі спостерігається становлення низки значних наукових проблем, пов'язаних із всебічним обліком особливостей та можливостей людини. Основною метою професійного відбору є визначення здібності індивіда до навчання та прогнозування ефективності його діяльності в реальній обстановці, забезпечення максимальної відповідності індивідуальних характеристик, особливостей і можливостей людини тим загальним і специфічним вимогам, які висуває до нього професійна діяльність. Проведення професійного відбору сприяє виявленню професійно-значущих якостей особистості, що в результаті призводить до підвищення успішності діяльності.

Дослідження детермінант успішності професійної діяльності пожежного-рятувальника дозволило нам розробити *систему пролонгованої діагностики успішності професійної діяльності в процесі професійного психологічного відбору та супроводження*